Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 67 Miercuri 9 Martie 1938
P I I I I
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN
DIRECTOR: STELIAN POPESCU

INARMĂRILE ŞI INDUSTRIA DE STAT

Ministrul de interne al Marei Britanii, d. Samuel Hoare, ocupându-se de interesele dinafară ale ţării sale, a declarat:

„Dacă suntem îngroziţi de metodele moderne ale războiului, aceasta nu înseamnă că vom consimţi la o pace cu orice preţ. Suntem hotărâţi să facem ca mijloacele noastre de apărare proprii să fie sigure..."

In aceeaş zi ministerul afacerilor străine al republicei Statelor-Unite a publicat o dare de seamă cu privire la politica externă din ultimii cinci ani, în legătură cu apărarea naţională.

In această dare de seamă se spune:

„Cu cel mai adânc regret suntem siliţi să întărim forţele noastre navale şi militare".

Şi în celelalte ţări — fie mari, fie mici, — guvernele urmăresc întărirea forţelor lor armate, în raport cu potenţialul lor de război.

In această cursă a înarmărilor merită atenţiune următorul fapt: majoritatea statelor urmăresc prin mijloacele lor proprii să facă faţă nevoilor materiale ale apărării naţionale. Nu numai atât. Guvernele şi-au dat seama că în materie de fabricat arme şi material de război, statul trebue să dispună de uzinele, fabricile, arsenalele şi laboratoarele necesare.

Industria particulară de război, oricât de bine utilată şi controlată ar fi, prezintă neajunsuri prin însăşi organizaţia sa.

De aceea aproape toate ţările dispun de întreprinderi de stat pentru fabricaţiunea armamentelor şi a materialelor de război. După raportul publicat de Societatea Naţiunilor, în urma anchetei făcută de comitetul pentru reglementarea comerţului şi a fabricaţiunei particulare şi de stat a armelor şi a materialelor de război din 1933, Statele Unite dispun de 14 arsenale, armurării, pulberării, fabrici de material artileristic şi aeronautic, precum şi şantiere navale, cari sunt întreprinderi de stat. Franţa dispune de 27 stabilimente militare, care aparţin statului. Belgia are o fabrică de tunuri, o manufactură de arme şi ateliere de fabricat muniţiuni, — proprietatea statului. In Suedia fabricile de muniţiuni, de avioane şi şantierele navale sunt proprietatea statului. In Polonia uzinele pentru fabricarea armelor şi a muniţiunilor dela Radom, Varşovia şi Skarsysko, stabilimentele geniului militar din Varşovia pentru tancuri, ca şi cele pentru fabricat avioane, precum şi pirotechnia dela Rembertof sunt proprietatea statului. In Norvegia, din 8 întreprinderi industriale de război, 7 sunt proprietatea statului. In Danemarca din 10 întreprinderi industriale de război, 7 sunt proprietatea statului. In Japonia majoritatea stabilimentelor industriale, cari fabrică arme şi materiale de război, sunt deasemenea proprietatea statului. In Turcia, întreaga industrie de război este „etatizată". In India şi în Australia toate uzinele metalurgice, fabricile de tunuri, obuze şi muniţiuni sunt proprietatea guvernului.

Intr'un memoriu adresat de guvernul grec, conferinţei dezarmării, se spune:

„Evident, că o ţară industrială, bogată în materii prime poate uşor şi repede în caz de război să-şi asigure armamentele şi materiile prime de tot felul. Implinind toate nevoile sale prin resurse proprii, o asemenea ţară e într'o situaţie incomparabil mai bună decât o ţară neindustrială, săracă în materii prime".

Aceste observaţii din memoriul guvernului grec sunt întemeiate şi pe experienţele ce s'au făcut în timpul războiului mondial, de către statele lipsite de industria de război proprii.

Intre aceste state a fost şi România.

De aceea, pe lângă planul de înzestrare al armatei noastre cu armamentul şi materialul de război, care de câţiva ani a fost pus în aplicare şi e în curs de completare, trebue, în raport cu posibilităţile ce le avem, să dispunem de o industrie de război proprie, etatizată.

Austria vrea să trăiască liberă

Cuvântarea d-lui Seyss Inquart

Viena, 6 (Rador).— Agenţia „D. N. B." comunică:

D. Seyss-Inquart, ministrul de interne, a ţinut aseară o cuvântare la Linz, care a fost retransmisă de posturile austriace de radio.

D-sa a subliniat caracterul german al Austriei şi „misiunea" germană a poporului austriac. Austria, a spus d-sa, nu-şi întemeiază independenţa pe tratatele de pace, ci pe voinţa ei de a trăi liberă. Independenţa Austriei nu ar putea fi ameninţată decât în cazul când forţele străine ar încerca să o împiedece de a urma „calea germană".

Oratorul a amintit că şi Fuehrerul este un fiu al Austriei şi că desrobirea Germaniei de lanţurile străine a însemnat şi pentru Austria o eliberare.

Forma de guvernământ, a spus d-sa, nu este actuală.

Acordul din 12 Februarie garantează fiecărui austriac egalitatea de drepturi. Este necesar ca naţional-socialiştii să nu calce legile. Ei nu trebue să ţină întruniri când acestea sunt interzise.

In schimb, ei vor fi invitaţi să colaboreze în toate instituţiile, iar cancelarul Schuschnigg a făgăduit că ei vor putea avea uniuni şi cluburi proprii.

Salutul „Heil Hitler" va fi admis, dar nu faţă de autorităţi. Şi svastica va putea fi arborată în anumite condiţiuni, de pildă cu prilejul vizitelor unor personalităţi proeminente din Germania.

Declaraţiile d-lui ministru Zernatto

Viena, 7 (Rador). — D. Zernatto, ministru de stat şi locţiitorul cancelarului Schuschnigg la conducerea „Frontului Patriotic", a făcut eri declaraţii în cursul cărora a subliniat nevoia de a se menţine cea mai deplină ordine în interiorul ţării.

D. Zernatto a amintit totdeodată că d. Seyss Inquart, ministrul internelor, a insistat în recentele sale declaraţii asupra necesităţii menţinerii independenţei şi suveranităţii Austriei şi a caracterului său creştin. A terminat declarând că toţi membrii „Frontului Patriotic" trebue să fie strâns uniţi în jurul cancelarului Schuschnigg spre binele ţării şi poporului austriac.

GABRIELE D'ANNUNZIO

12 Septembrie 1919: D'Annunzio ocupă Fiume în fruntea legionarilor săi

Prin opera lui poetică, prin viaţa şi isprăvile eroice, Gabriele d'Annunzio a fost un om rar, unul dintre acele exemplare care luminează o epocă. Alături de el, contemporanii scapă proporţiile mărimii lui; dar păşind dincolo de graniţele vieţei şi înfundându-se în istoric, silueta lui sufletească se profilează din ce în ce mai gigantică. Părăsind lumea şi Italia lui scumpă pe care a slujit-o ca un erou ce era, d'Annunzio trece deadreptul în legendă.

Vom slăvi şi noi aici mai întâi Poetul şi apoi ne vom minuna de vitejia principelui de Monteneroso, căutând în paginile vieţei lui taina care l'a înălţat atât de sus deasupra lumei noastre.

„POETUL"

Opera poetică a lui G. d'Annunzio versuri, proză, teatru, este împărţită de către criticii lui în trei perioade, care în mare au ca subiect Natura, Omul *şi* Spiritul.

D'Annunzio la începutul carierei sale poetice

Primele sale opere poetice au apărut în 1879, când nu numai în Italia, dar şi în toată Europa domnea materialismul, domnea tăgăduirea realităţii spiritului. Fără a se putea smulge atmosferei epocei lui, d'Annunzio în Primo Vere, *în* Trionfo della Morte, *etc., cântă frumuseţile naturei, frumuseţile artei şi femeia, dar în accente personale pline de o sensualitate, care a uimit pe contemporani prin noutatea ei. Benedetto Croce l'a numit atunci „iubitor de senzaţii" şi expresia aceasta a rămas. Dar nota proprie a poeziei, arăta care va fi în viitor evoluţia poetului: gustul rafinat al frumuseţei, sensul măreţiei, dorul de viaţă!*

Antonio Boners, din care împrumutăm aceste note critice, observă pe bună dreptate că idealurile lui d'Annunzio erau ale unui om al Renaşterii. Şi chiar viaţa lui intimă ţinea de această concepţie. „Inchipuiţi-vă că un contemporan al lui Leonardo, al lui Michel Angelo, al lui Machiavelli şi al oamenilor de conducere şi de război din Cinquecento, ar fi fost adormit de cineştie ce vrăjitor minunat, într'un somn secular şi că s'ar fi deşteptat cu sufletul şi cu mintea vremii aceleia, în epoca Fierului, Cărbunelui, a marei industrii, a sufragiului universal, pe care Nietsche o definea „secolul maselor". Iată figura, iată taina lui G. d'Annunzio".

Credem că această admirabilă definiţie ni-l prezintă în cea mai justă lumină de poet; dar dacă el avea inima şi mintea epocei amintite, mijloacele de exteriorizare sunt proprii veacului său. El a fost poetul care ar fi trebuit să se nască în Cinquecento, dar pe care soarta l'a trimes Italiei atunci când trebuia să se facă reîntregirea ei. Poetul a glorificat în tinereţe vitejia lui Garibaldi şi eponeea Risorgimentului. Poezia patriotică şi eroică era necesară Italiei lui, după cum necesar a fost şi îndemnul la luptă: d'Annunzio şi cu Mussolini au fost cei doi mari animatori ai curentelor populare în favoarea intrării în război a Italiei!

Versurile înaripate ale poetului profet care presimţea viitoarea glorie a Italiei, versurile din Landi del Cielo, del Mare, della Terra *e degli Eroi şi din* Nave *se loveau de mentalitatea publică dinaintea marelui război, N'au lipsit cărtile blajinilor burghezi care l'au calificat drept „retoric şi megaloman".*

Dar alături de această poezie dinamică d'Annunzio rămânea tot păgânul, închinătorul frumuseţei şi iubirii.

Acesta a fost momentul în care critica deşi recunoscându-i drept mare poet i-a adus acuzaţia de „nesinceritate", de schimbare după moda curentelor în loc să rămână mereu pe linia unui singur crez.

Obiecţiunea ar fi fost îndreptăţită dacă s'ar fi adresat altcuiva decât poetului cu un sufleu atâta de complex, cu vederi atâta de cuprinzătoare.

Intre timp a isbucnit războiul din Libia, prima trecere a Italiei noi peste Mediterană. D'Annunzio a văzut în această expediţie începutul unei epoci de mărire şi prin poeziile lui a exaltat primul semn de voinţă al naţiunei italiene în lume.

A treia perioadă a operei sale poetice începe cu Contemplazione della Morte; *ea înseamnă o adâncă afirmare a valorilor sufleteşti, o mai senină vedere a vieţei. Poetul păgân care nu respectase nimic în violenţa lui lirică revine la o recunoaştere a creştinismului. Dar creştinismul lui d'Annunzio nu era creştinismul catolic al secolului al XX-lea, ci era catolicismul platonicizant al filosofilor Renaşterei. Aceiaşi formaţie sufletească de om din Cinquecento se arată şi acuma, dar sub alt aspect. Din epoca această datează „Martiriul Sfântului Sebastian".*

Tot la această categorie de opere care poartă pecetea unei spiritualităţi împăcate cu Dumnezeirea se mai adaugă Notturno *şi capitolul* Cantano 1 morti con la terra in bocca *din* Per l'Italia degli Italiani *(cântă morţi cu ţărâna în gură) opere de după încercarea războiului cel mare, care fixează definitiv înălţarea spirituală a poetului.*

In ultimii ani războiul din Etiopia a provocat entusiasmul lui d'Annunzio care neputând merge voluntar, a îmbărbătat la luptă şi apoi a glorificat noua victorie romană în Africa; sancţiunile l'au îndurerat şi apelul lui către poeţii şi luptătorii fronteei a făcut o impresie enormă, dar n'a putut învinge politica.

După o viaţă de 75 de ani şi o neîntreruptă activitate poetică de peste 50 de ani, d'Annunzio s'a sfârşit ca un luptător, la masa lui de lucru, corectând o nouă ediţie a poeziilor sale Alcione, Elettra, Merope.

D'Annunzio în 1910

„Opera lui, din fericire turnată în forme artistice, care singure apără de uitare cugetul omenesc, va alimenta din ea alte generaţii şi mai presus de toate pe aceia care va avea statura intelectuală a oamenilor Renaşterei. Acea generaţie, va spune poate că Gabriele d'Annunzio a fost ultimul geniu al Renaşterii, răsărit târziu pentru a face legătura dintre marea Italie a trecutului cu Italia

(Continuare în pag. 2-a)

Avion german prăbuşit în Ecuador

ECHIPAGIUL DE 4 PERSOANE A MURIT

New-York, 6 (Rador).— Un avion comercial german s'a prăbuşit în apropiere de localitatea Guaranda, din satul Ecuador.

Pilotul german Hammer, căpitanul Marco Aguirre, din aviaţia republicană Ecuador şi doi mecanici, au pierit în accident.

—xox—

Dezordini studenţeşti la Bagdad

Londra, 6 (Rador). — *Agenţia „Reuter" anunţă din Bagdad:*

In ultimele zile s'ar fi produs la Bagdad grave dezordini. Studenţii ar fi organizat manifestaţii contra recentului tratat dintre Iran şi Irak. Mai multe persoane ar fi fost rănite cu ocazia acestor manifestaţii.

—vxx●xvx—

O distincţie pentru ministrul de agricultură român

Praga, 6 (Rador). — In şedinţa de azi a academiei de agricultură din Praga, d. Ionescu-Sişeşti, ministrul de agricultură al României, a fost ales membru de onoare al acestei academii.

—xox—

D. METAXAS S'A INAPOIAT LA ATENA

Atena, 6 (Rador). — *D. Metaxas, preşedintele consiliului de miniştri, a sosit la Atena, după vizita pe care a făcut-o la Ankara, unde a luat parte la lucrările Intelegerii Balcanice.*

In gară, primul ministru a fost salutat de membrii guvernului, de autorităţile civile şi militare, de delegaţi ai Camerelor de comerţ industrie şi agricultură şi de delegaţi ai asociaţiilor patronale şi muncitoreşti, cari i-au remis ramuri de laur, simbol al recunoştinţii poporului pentru opera naţională realizată de d. Metaxas.

Dealungul străzilor până la preşedinţia consiliului, d. Metaxas a fost obiectul unor manifestaţii extrem de călduroase şi entuziaste din partea populaţiei din Atena.

Interesul Angliei este să ajungă la un acord cu Italia

Declaraţiile noului subsecretar de stat englez la externe

Londra, 6 (Rador). — D. Butler, noul subsecretar de stat la ministerul afacerilor străine, a declarat, între altele, — într'o cuvântare rostită la Salisbury:

„In timpul şederii mele în Indii m'am putut convinge că interesele noastre, ca imperiu, coincid în mod remarcabil cu acelea ale Italiei, şi că liniile noastre de comunicaţie se confundă prin Mediterana şi Marea Roşie.

In interesul însuşi al imperiului este, desigur, înţelept să ajungem cât de curând la un acord cu Italia. Cred de altfel că sfoţările pe care le vom face în această direcţie vor fi spre folosul imperiului britanic.

Pentru a ne îndruma pe această cale, deosebit de anevoioasă, avem un ministru al afacerilor străine, ale cărui aspiraţii morale sunt atât de înalte cât ale oricui din această ţară. Curajul de care a făcut dovadă lordul Halifax a produs o impresie durabilă în opinia publică, atât de aci cât şi din Indii, unde cred că a lăsat o impresie mai neştearsă decât oricare alt vice-rege care a servit până acum coroana".

Monede de sticlă în Statele-Unite

(Serviciul special al „Universului")

New-York, 6 (Radio-Central).— Incercările cu monedele de sticlă au înaintat atât de mult, încât monetăria naţională a făcut guvernului propuneri concrete în această privinţă.

După toate probabilităţile, în Statele Unite se vor pune în circulaţie cu curând monede de sticlă de diferite culori, cari nu pot fi falsificate. Aceste monede, prezintă avantajul că pot fi spălate şi desinfectate şi au aceeaş durabilitate ca monedele de metal.

Soc. Naţiunilor şi pactul în patru

Declaraţiile d-lui Paul Boncour

Paris, 6 (Rador). — D. Paul Boncour, delegatul permanent al Franţei pe lângă Societatea Naţiunilor, a luat cuvântul la o reuniune a Asociaţiei franceze pentru Societatea Naţiunilor.

Oratorul a arătat că acei care au părăsit Geneva caută să ruineze Societatea Naţiunilor preconizând formaţiuni politice în afara ei şi uneori, potrivnice ei. El se ridică împotriva acordurilor bilaterale şi a pactelor de neagresiune, care, tinzând să localizeze conflictele, duc la izolarea celor slabi.

Vorbind de un eventual nou pact în patru, d. Paul Boncour arată că, în împrejurările de azi el ar fi cu totul deosebit de cel din 1933, care era aşezat în cadrul Societăţii Naţiunilor. Azi lipsesc dela Geneva atât Germania cât şi Italia.

In asemenea împrejurări, un pact în patru ar putea fi îndreptat împotriva instituţiei dela Geneva.

LUPTE GRELE CU TERORIŞTII IN PALESTINA

40 ARABI UCIŞI

Ierusalim, 6 (Rador). — De două zile se desfăşoară în toată Palestina lupte grele cu teroriştii.

La Jenin au fost ucişi 40 arabi, printre care şi şeicul Atieh Ahmed, pe capul căruia fusese pus un premiu de 500 lire sterline.

Vreo 20 arabi au fost făcuţi prizonieri. Ei vor fi judecaţi săptămâna viitoare la Haifa, de un tribunal militar.

In Palestina de nord se dau deasemeni lupte sângeroase. La Akko au căzut mai mulţi morţi şi răniţi din ambele părţi.

In plin Ierusalim, s'au tras focuri împotriva casei în care locueşte comisarul britanic.

ANGLIA NU SE TEME IN CAZ DE RĂZBOI

Insa izbucnirea unui război ar fi „o ofensă pentru omenire"

(Serviciul special al „Universului")

Londra, 6 (Radio-Central). — D. Morrison, ministrul agriculturii, a ţinut la Manchester un discurs, declarând că guvernul englez nu are nici cea mai mică teamă că Anglia ar putea fi bătută, dacă va fi atrasă într'un război.

Din contra, este sigur că un eventual război se va termina cu victoria Angliei.

Totuş, nimeni nu s'ar putea gândi la un război, deoarece este imposibil ca, prin bunăvoinţă şi bună credinţă, să nu se ajungă la împrăştierea norilor cari s'au adunat deasupra Europei.

Cazul contrariu ar fi o ofensă pentru omenire.

La urmă, d. Morrison şi-a exprimat speranţa că sforţările diplomatice ale guvernului, făcute în interesul păcii, vor fi încoronate de succes.

Jubileul societăţii de horticultură

Asistenţa ascultând cuvântările

(Citiţi darea de seamă în corpul ziarului)

Spioni condamnaţi în Grecia

(Serviciul special al „Universului")

Atena, 6 (Radio-Central). — Tribunalul militar din Atena a condamnat la cinci ani închisore, cinci ani deportare în insula Idanafi, şi la o amendă de 30 mii drahme, pe stenodactilografa Rodoşanakis.

Prietenul ei, anume Horny, a fost condamnat la şapte ani închisoare şi 30 mii drahme amendă.

Ambii erau acuzaţi de spionaj.

„Pentru pace, contra războiului"

Cea mai mare campanie de propagandă a partidului laburist

Londra, 6 (Rador). — Partidul laburist a deschis azi, sub deviza „Pentru pace, contra războiului" cea mai mare campanie de propagandă pe care a organizat-o vreodată acest partid, dela întemeierea lui.

Partidul anunţă că va distribui peste 2.000.000 broşuri de propagandă, peste 120.000 de petiţii şi mai multe mii de volume.

In cursul săptămânii acesteia, peste o mie de oratori ai partidului vor vorbi la întruniri publice.

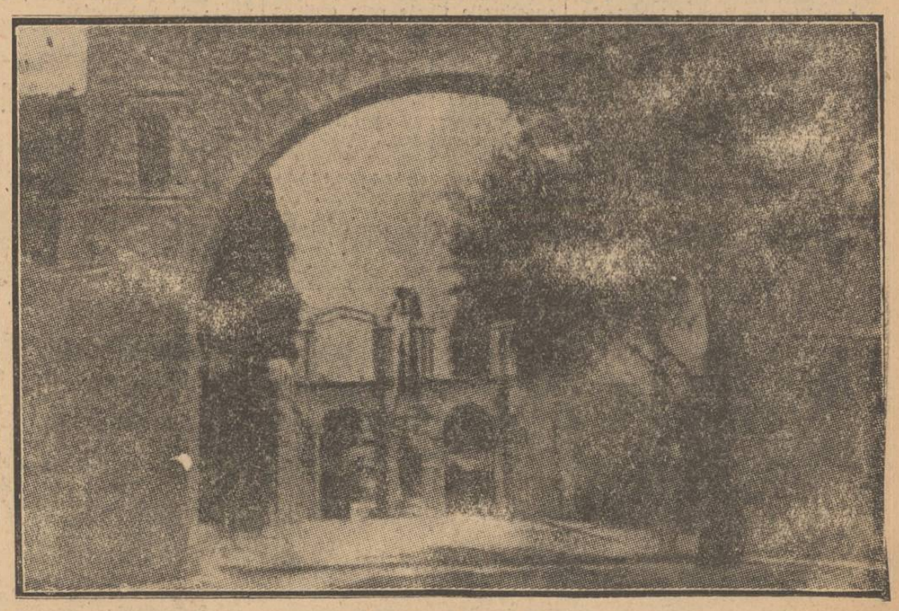

Intrarea la Vittoriale